

ПРОФІЛАКТИКА ШКІДЛИВИХ ЗВИЧОК НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ

Козак І.О., Кішінець О.А. (Полтава)

Озброєння учнів знанням про шкідливий вплив наркотиків, алкоголю та тютюнопаління на організм людини – одне з найважливіших завдань вчителя біології. Необхідною умовою успішного розв'язання цієї проблеми є проведення цілеспрямованої систематичної пропаганди на уроках, та у всіх формах позакласної роботи з природознавства. З метою підвищення обізнаності учнів та переконуванні їх у важкості наслідків від шкідливих звичок під час вивчення курсу біології вчителі повинні порушувати ці проблеми в органічному зв'язку з моральним вихованням і розгортати активну антиалкогольну, анти-тютюнову й антинаркотичну пропаганду. Важливим у проведенні профілактики шкідливих звичок є курс біології у 9-11-х класах. Під час вивчення таких тем, як «Кров», «Кровообіг», «Травлення», «Вища нервова діяльність», «Розвиток людського організму», «Основні закономірності спадковості» вчителі повинні висвітлювати згубну дію алкоголю, нікотину, наркотиків на людський організм.

Так у 9 –му класі під час вивчення питання про зміни живильних речовин у кишечнику та під час аналізу питання бар'єрної ролі печінки, учитель повинен відзначити, що тільки 2– 10% алкоголю виводиться з організму. Весь алкоголь, що залишився, розщеплюється у печінці на воду та вуглекислий газ. Але оскільки здатність печінки до розщеплення алкоголю невелика, то за умови систематичного вживання алкоголю деякі клітини печінки перетворюються на жиrowі. Інша частина клітини гине, і на їх місці утворюється з'єднувальна рубцева тканина. Печінка зморщується й ледве досягає 1/3 ваги. Так розвивається цироз печінки – хвороба, що найчастіше є причиною смерті алкоголіків.

Обговорюючи питання шкідливості нікотину для організму людини слід демонструвати зображення легенів здорової людини й курця, наводити статистику смертності від захворювання легень.

Учитель повинен звертати увагу учнів на те, що нікотин та алкоголь навіть у невеликих дозах викликає швидку втомлюваність, головний біль. Під час вивчення теми «Розвиток людського організму»(9 – й клас) та «Основні закономірності спадковості» (11-й клас)учитель характеризує пагубний вплив алкоголю, нікотину, наркотиків на майбутнє покоління. Пояснює – що, це отрута, яка призводить до тяжких ушкоджень чоловічих та жіночих статевих клітин, впливаючи на розвиток зародка. Якщо під час запліднення один із батьків був у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, то існує велика ймовірність того, що дитина народиться із різними фізичними чи розумовими вадами. Такі ж наслідки можливі і тоді, коли жінка під час вагітності вживає алкогольні напої, наркотики чи палить. Із організму майбутньої матері шкідливі речовини потрапляють у кров плоду отруюючи його.

Але звичайно, одних уроків біології не досить для повноцінної профілактичної роботи. Позитивний результат можливий за умови об'єднання зусиль психологічної служби, педагогів, працівників соціальних служб для молоді, правоохоронних органів, батьків, тощо.